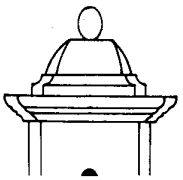
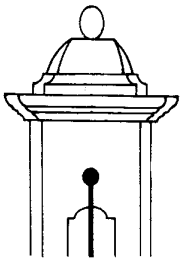
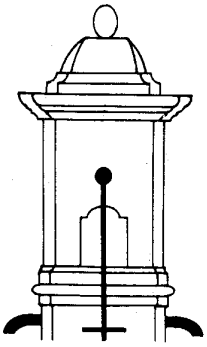
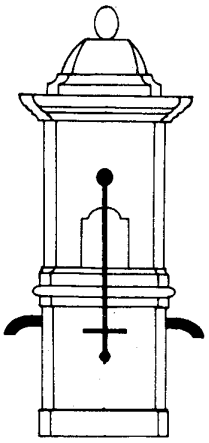

kern-punten...

Vereniging „De Oude Dorpskern" te Noordwijk

kern-punten... 36

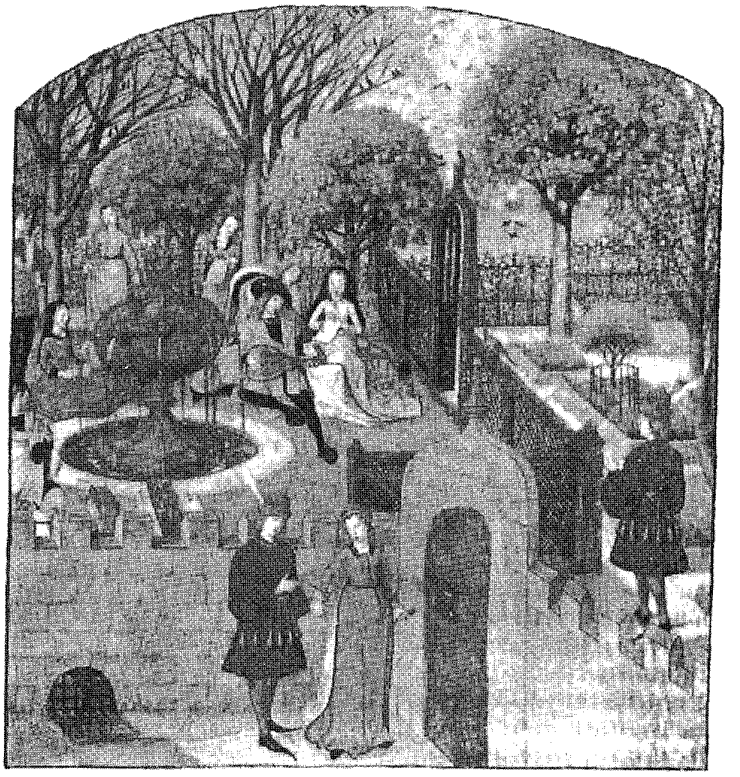

Hoofse minnetuin; miniatuur uit de *Roman de la Rose*, geïllustreerd door Vlaamse meester omstreeks 1500; London, Brit. Libr., ms. Harley 4425, fol. 12 verso.

elfde jaargang, nr. 36,
juni 1997

Inhoudsopgave

In dit nummer:

Colofon	pag 2
Van de voorzitter	pag 3
Open Tuinen 1997	pag 4
Route Open Tuinen en Kunstroute	pag 8
Exposities in en rond de Voorstraat	pag 10
Muziek op de Tuinmarkt	pag 12
De droomplant, de nieuwe tuinplant	pag 13
Het aanleggen van een nieuwe tuin	pag 15

Vereniging „De Oude Dorpskern" te Noordwijk

36

"Kernpunten" is een uitgave van de Vereniging "De Oude Dorpskern" te Noordwijk Binnen.

SECRETARIAAT:
Voorstraat 51
2201 HM Noordwijk

CONTRIBUTIE:
leden binnen de kern min. f.15
leden buiten kern van Noordwijk: min.f.20
Postbank: nr. 13 19 964

REDACTIE ADRES:
Voorstraat 51
2201 HM Noordwijk

REDACTIE:
W. Hekkens
F.W. 't Hooft
A.W. Verburg

LOSSE NUMMERS:
Zie redactieadres

COLOFON:
verenigingslogo: Wil de Mooy
cover: Wim Bom, Oegstgeest
Lay-out: Tom Verburg

BESTUURSSAMENSTELLING:
Voorzitter: G.W. Aten
Secr.: F.W. 't Hooft
Penn.mr.: E.J. Bonnike
Lid.:Mevr. E.H.B. van Steenbergen(muziek)
Lid: R.J. van Oosten (Verkeer/R.O.)
Lid: D.J. den Haan (Verkeer/R.O.)
Lid: Mevr. B. Filbry
Lid: P. Hillinga

WERKGROEP CULTUUR EN EVENEMENTEN
Will Kraaijvanger-Padberg
(PR en coördinatie)
Inge Hinnen-Willms
(Marktmeester)
Ina C.M. Alders-Verhoeven
(Acties)
Truus van der Pluijm-van Duin
(Acties en vrijwilligers)
Ellen H.B. van Steenbergen
(Financiën en muziek)
Willke Chandon-Janssens
(Kunst en exposities)

DE VERENIGING STELT ZICH TEN DOEL:
"De bevordering en het behoud van de leefbaarheid op zowel historische als sociale grondslag in en rondom de oude dorpskern in Noordwijk Binnen van de gemeente Noordwijk (.....)
Zij tracht dit doel te bereiken door aktieve samenwerking van bewoners en ondernemers in dit gebied, in nauw overleg met de overheid, en door alle middelen, die het doel van dienst kunnen zijn".

Het initiatief tot de vereniging werd genomen op 26 oktober 1985; de statuten werden op 14 februari 1986 verleden bij notariskantoor Van Hoeken en Janbroers.

Overname van artikelen: alleen mogelijk in overleg met de redactie.

ISSN: 1384-377X

GRATIS TOEGANG VOOR EEN LID

De leden treffen bij dit blad een bon aan.
Zij kunnen deze (ingevuld) aan de markt kraam van "De Oude Dorpskern" inwisselen voor één sticker die toegang geeft tot de tuinen.

VAN DE VOORZITTER

Voor de elfde maal wordt dit jaar door de Vereniging " De Oude Dorpskern" de reeds befaamde en traditionele ***Tuinmarkt 1997*** *georganiseerd.*
Tegelijkertijd zullen er een zevental tuinen in de naaste omgeving van de Kern van Noordwijk - Binnen voor het publiek toegankelijk zijn.

G.W. Aten

De thematiek rondom deze speciale tuinmarkt is **muziek** en wanneer U goed om U heen kijkt zult U begrijpen waarom dit thema is gekozen.

De Kern van Noordwijk - Binnen en in het bijzonder het Lindenplein heeft er een bezienswaardigheid bij gekregen in de vorm van een nieuwe muziektent ! "Onze muziektent " werd op 20 april j.l. feestelijk in gebruik genomen.
Hij is na lange jaren van afwezigheid terug op zijn oude historische plaats en wij zijn er als Vereniging trots op dat wij als initiatiefnemers de bouwopdracht hebben kunnen verstrekken. Mede door goed beheer van de opbrengsten van de tuinmarkten en met de hulp van vele sponsors w.o. de Gemeente is deze aanwinst voor ons dorp gerealiseerd.

Muziek in de "open lucht " werd reeds gemaakt ver voor de middeleeuwen.
In de Middeleeuwen trokken troubadours van kasteel naar kasteel en bezongen er hun romances en belevenissen voor de kasteelheren en hun gevolg.
In de later tot bloei gekomen dorpen en steden waren het speciale groepen rondtrekkende speellieden die voor zang en vermaak zorgden op kermissen, markten, landjuwelen en braderieën.
Weer veel later waren het de militaire muziekkorpsen, maar ook burgers, zij het georganiseerd in de Schutterijen, die concerten gaven in de "open lucht ".
In navolging van de Engelsen werden er aan het eind van de 18de eeuw de eerste concerten gegeven in muziektenten. Deze tenten, gemaakt van doek en uitneembare delen, werden later vervangen door vaste, eerst houten en later stenen bouwsels, waarvan onze muziektent een kopie is.

Wij hopen dat vanuit deze nieuwe muziektent veel welluidende klanken over de Tuinmarkt 1997 mogen weerklinken opdat U allen met nog meer plezier op ons fraaie Lindenplein, op deze wederom unieke Tuinmarkt, vooral leuke dingen zult kunnen kopen voor uw eigen huis c/q tuin.

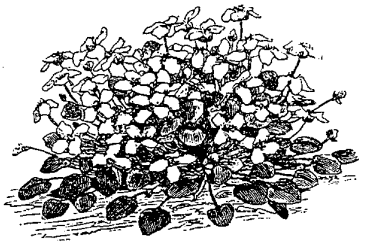

OPEN TUINEN NOORDWIJK 1997

Op bladzijde 8 en 9 vindt U een plattegrondje van Noordwijk. Hierop staan in cijfers en letters de diverse tuinen en kunstexposities aangegeven. U kunt dus zelf Uw route bepalen.

Bij tuinbezoek vragen wij U echter met klem het volgende:

Kleine kinderen aan de hand houden
Blijf zoveel mogelijk op de paden
Houdt U aan de instructies van de tuineigenaren
Laat Uw hond thuis of in de auto
Parkeer Uw auto op de daarvoor bestemde plaatsen

Wist U dat er fietsen te huur zijn bij rijwielhandelaar Vink op de Voorstraat no. 121 ?

DE TUINROUTE

1 - DE MARKTKRAAM VAN DE VERENIGING "DE OUDE DORPSKERN"

Hier zullen lieve dames en aardige heren, allen leden van onze Vereniging alsmede enkele leden van de Tuinclub Noordwijk U de routebeschrijving van de open tuinen verschaffen voor het luttele bedrag van 5 gulden.

2 - DE ZIJTUIN VAN DE LINDENHOF , LINDENPLEIN 1

Grenzend aan de "Markt onder de Linden" op het Lindenplein ligt de Lindenhof met zijn ruim 120 meter diepe tuin.
Deze tuin kent een rijke historie, welke nog steeds behouden is door de instandhouding van het bijzondere assortiment oude bomen. Wij beperken onze tuinbeschrijving alleen tot de zijtuin omdat deze alleen voor het publiek toegankelijk zal zijn.
Aan de zijkant van het monumentale gerestaureerde pand ligt de zijtuin grenzend aan het Lindenplein.In deze tuin bevindt zich een immense beuk en twee volwassen prachtige platanen. Door hun maat en plaats dragen zij bij aan de sfeer en het karakter van het Lindenplein in onze Oude Kern.
De onderbegroeing bestaat uit bol- en knolgewassen die vooral in het voorjaar een kleurig tapijt vormen. Tegen de tuinmuur op de achtergrond is een strook van rhododendrons geplant uit diverse kleuren opgebouwd. Ervoor staat majestueus een bijzonder fraai tuinbeeld van de godin Flora.
In deze unieke zijtuin zal dit jaar als een bijzonder onderdeel van de tuinmarkt een presentatie plaatsvinden van *Bloemsierkunst Leeuwenburg,* die hier haar versie van het grasland in Juni zal presenteren.
Stijlvolle barok gedecoreerde tafels zullen een boeiende dialoog aangaan met de geabstraheerde weiden. Ergens in dit spektakel zal de "Arthur" tafel worden gelanceerd door *Georgette van Beelen.* Van deze bijzondere tafel zegt zij zelf: "als de ronde tafel van Koning Arthur een rechthoek geweest zou zijn , zou hij er zo uitzien". Deze bijzondere tafel is een functioneel kunstobject voor binnen en buiten.

3 - DE MUURTUIN BIJ DE GROTE OF ST.JEROENSKERK

Deze zeer aparte kleinschalig opgebouwde heemplanten-tuin is absoluut de moeite waard.
De kerk is helaas alleen op zaterdag voor het publiek geopend. Het prachtige interieur van deze kerk is zeker het bekijken waard. Let vooral op de avondmaalstafel, de kansel en de knielbank. Het orgelspel is van de organist

Jacco van Leeuwen. Hij speelt thans niet op het bijzonder fraaie Knipscheerorgel dat gerestaureerd moet worden. Onze Vereniging gaat zich de komende jaren bezig houden met 'fund-raising' voor deze zo belangrijke restauratie van een van 's Nederlands mooist bewaarde orgels.
De kosten van dit restauratiewerk zijn enorm en een bijdrage van U allen in de speciaal voor deze gelegenheid gemaakte offerpot zal in grote dank worden aanvaard.

Langs de scheidingsmuur van de kerk liggen een groot aantal kleine "tuintjes" geplant naar eigen biotoop met een groot assortiment heemplanten. In het verwilderingsdeel bloeit in het vroege voorjaar de Primula veris. In de zomer trekken de felle kleuren van de vele zomerbloeiers de aandacht. Deze in ons straatbeeld zo vertrouwde tuinmuur is zeker het bestuderen waard. Zowel tuin als grasperken waren het jarenlange project van één man: Wim Dieleman. De aangebrachte wapens betreffen diegenen die een gedeelte van de tuin gesponsord hebben.

4 . FAMILIE LINDHOUT , WILHELMINASTRAAT 30
Een zeldzame , voor ons dorp unieke , ouderwetse tuin.
Wie zich via de fleurige voortuin door de poort naar de achtertuin begeeft, wordt verrast door een zeer diepe tuin. Deze stamt uit het begin van deze eeuw. Tot 1970 werd het bijna 100 jaar oude huis bewoond door de grootvader van de huidige eigenaar.
Aangezien de tuin in die jaren sterk verwaarloosd was , is er van de oorspronkelijke aanleg weinig meer te vinden. Alleen de kolossale *Hosta's* langs het pad naar het kasje, zijn daar nog een overblijfsel van. De meeste Hosta's zijn inmiddels ruim 70 jaar oud!
Vanaf het terras heeft men een mooi overzicht over de lager gelegen tuin, die zeker 100 meter diep is en opgedeeld in een sier- groente- en fruittuin. Oorspronkelijk hadden meerdere huizen in deze omgeving ontzettend diepe tuinen, maar helaas is dit nog de enige tuin die gespaard is gebleven voor de oprukkende woningbouw.
De siertuin tot aan de kas is grotendeels het domein van mevrouw Lindhout. Het overige gebied wordt volledig onderhouden door de heer des huizes. Hier wordt alleen met eigengemaakte compost gewerkt en zijn bestrijdingsmiddelen uit den boze. Helemaal achter in de tuin vindt U de hobby hoek waar de *Buxus*-teelt wordt bedreven.
Zo' n ouderwetse tuin als deze, is in onze Dorpskern zeer zeldzaam en daarom uniek om te mogen betreden.

5 - FAMILIE VAN ESCH, VOORSTRAAT 109
Via de ingang van de Galerie, waar een leuke expositie is ingericht door cursisten van *"Ars Aemula "* uit Leiden en leden van de *"Kunstkring 88"* van de Duin en Bollenstreek komt U in een prachtige goed onderhouden 17de eeuwse tuin terecht.
De vroegere bollenschuur, thans kunstgalerie heeft een verbindingsgang naar een diepe ommuurde tuin. De tuin die vroeger nog veel dieper was fungeerde in het verleden als bollen-showtuin. Het monumentale woonhuis, de bollenschuur en het terras liggen op straatniveau, op de oude strandwal
waar ook de Voorstraat op ligt. De tuin ligt beduidend lager. De eerste aanblik bij het betreden van deze tuin is daardoor zeer verrassend.
Vanuit het woonhuis en vanaf het terras is er een mooi doorzicht tot achter in de tuin. Die zichtlijn wordt alleen onderbroken door een bronzen vogel. Aan de voet van dit beeld ligt het namiddag-terras, omzoomd met buxus in pot. Ook langs het "straatje" van oude klinkertjes langs de bollenschuur staan veel buxussen in potten. Het geeft de binnentuin een typische 17 de eeuwse " Dutch Garden " sfeer.
Het vele wintergroen geeft, in combinatie met mooie "klimmers" en rozen, de tuin een weelderige aanblik. De borders worden steeds verder verfraaid.
In deze warme afgesloten tuin is het niet alleen goed toeven, maar voor Noordwijkse begrippen ook goed tuinieren.

6 - FAMILIE VAN DER PLUIJM, VOORSTRAAT 123
Ingang zijkant aan de Offemweg.
Waarschijnlijk een van de kleinste maar zeker de origineelste tuin die ons dorp telt.
Veel meer dan een blik werpen in dit kleine "stadstuintje" is niet mogelijk.
Toch is het zeker de moeite waard om te zien wat er na de restauratie van een stukje Voorstraat met een piepklein tuintje kan worden gedaan. Een houten frame boven het raam trekt als het ware de kamer naar buiten en betrekt dit kleine plaatsje bij de binnenruimte.
Het tuintje van 8 x 4 meter is onder architectuur aangelegd en straalt een romantische sfeer uit. Het dwars planten van twee taxushaagjes tussen de met oude klinkertjes bestrate cirkels , geeft iets spannends aan deze kleine ruimte.
Als de enige boom, de *gleditsia triacanthos*, samen met de klimrozen en de clematissen wat uitgegroeid zijn, zal het een waar "lusthofje" zijn. Huis en tuin zijn pas 4 jaar oud.

7 - HET BLOEMBOLLENBEDRIJF VAN DE FIRMA VAN EEDEN, VOORSTRAAT 114/116
Het meest authentieke nog steeds in gebruik zijnde bloembollenbedrijfje in Noordwijk en omstreken.
Wanneer U door de bruine poort tussen Voorstraat 114 en 116 doorloopt belandt U op een stukje Noordwijk waar de tijd even stil heeft gestaan. U betreedt hier namelijk het oudste, nog steeds gebruikte, bijna in de originele staat bestaande bloembollenbedrijf in Noordwijk van de firma P.B. van Eeden.
De familie van Eeden is een oud bloembollen-kwekersgeslacht dat reeds in 1887 export van narcissen bedreef. De huidige eigenaar W.P. van Eeden is een vakman die zich hoofdzakelijk gespecialiseerd heeft in de bijzondere bolgewassen.
Hij heeft speciaal voor U dit "Tuinweekend" in zijn oude typisch gebouwde bollenschuren, oud gereedschap en gebruiksvoorwerpen tentoongesteld. Deze gebruiksvoorwerpen werden vooral op onze zandgronden gebruikt en enkele verkeren nog steeds in perfecte staat.
Op de kleine proeftuin achter het gebouwencomplex waar de selectie en de hybridisatie plaats vindt zal weinig meer in bloei staan. Neem toch even de tijd om er een kijkje te gaan nemen, dan beziet U namelijk de Kern van ons dorp eens vanuit een geheel andere optiek !
In de typisch gebouwde bollenschuren exposeert *Joop Rozendaal* met schilderwerken en zeefdrukken van bolgewassen.

8 - FAMILIE VAN EGMOND, OUDE ZEEWEG 5
Deze omheinde voortuin is een schoolvoorbeeld van tuinplezier.
Achter zeewind bestendige hulsthagen ligt een verrassend fraaie voortuin.
Het ontwerp is afgestemd op de omgeving en de stijl van het uit de vorige eeuw daterende huis. Hier aan de rand van de Breloft lagen vroeger de kruidenvelden van Noordwijk. Deze voortuin zou je een kleine kruidhof kunnen noemen. De formele belijning van groene hagen en bestrating met klinkers contrasteren met de luchtige , romantische beplanting in de kleuren wit, roze en blauw. De tuin is in twee compartimenten ingedeeld. In het ene deel ligt een vijver. Als je op het bankje achter de vijver zit, weerspiegelen er de twee puntdaken van het huis in.
Het geeft een ruimtelijk effect in deze omsloten tuin. Het andere vak is beplant met voornamelijk vaste planten. Erboven "wuift" de kleinbloemige "Rosy Swany" op stam. Vanaf het vroege voorjaar tot in de late zomer is er wat in bloei.
Vanuit de keuken biedt deze tuin door de groenblijvende elementen en de mooie harde materialen het gehele jaar veel tuinplezier.
De achtertuin wordt niet opengesteld , die blijft voorlopig nog het "speelterrein" voor de kinderen.

9 - FAMILIE VAN DEN OEVER , DOMPAD
Ingang naast het vogelasiel op het Dompad.
Deze tuin kwam in de plaats van een parkeerterrein van het voormalige Politiebureau. Om de tuin te kunnen vinden zijn richtingsborden geplaatst aan de Lijnbaanweg, het Breloftpark en op het Dompad.
Bezoekers met auto, kunnen alleen gedurende het tuinenweekend parkeren aan de achterzijde van het gebouw Oude Zeeweg 10a.
Door de bijzondere medewerking van de familie Oostlander, de huidige eigenaren en de inzet van vrienden en kennissen, is het gelukt een parkeerplaats om te toveren in een tuin met een grote en enkele kleine vijvers, een moerasje, een aantal sier- en vruchtbomen en veel klein fruit. De start vond plaats in augustus 1992. In de tuin zijn enkele zitjes geplaatst om in alle rust van de omgeving te kunnen genieten. Er zijn vakken met allerhande vaste planten, maar ook een groot rozenperk. Door het plaatsen van een kweekkasje is het aanzien van de tuin in belangrijke mate toegenomen. U zult Uw ogen uitkijken.
Er wordt hier ook met keramiek geëxposeerd door *Anny van den Oever, Peggy Noort en Corrie Brouwer.*

10 - FAMILIE SCHOLTEN , NIEUWE ZEEWEG 1
Ingang via de corridor tussen no.1 en no.3.
Zaterdag na 16.00 uur gesloten !
Deze zeer goed onderhouden tuin is speciaal door zijn grote diversiteit van het planten assortiment het betreden waard.
De tuin die dit jaar 15 jaar oud is, is qua opbouw en lijnenspel hetzelfde gebleven. De afgesloten tuin is ontworpen in harmonie met de architectuur van het huis en de apotheek, waarbij de schuine lijnen in de borders, het gazon en in de bestrating zijn terug te vinden.
Fruitbomen, grote heester- en struikpartijen, doorweven met rozen, maken deel uit van het tuinontwerp en passen hier bijzonder goed in.
De vijverpartij met levende have is een lust voor het oog.

ROUTE OPEN TUINEN

STARTPUNT
Markt onder de Linden

1. Marktkraam
'De Oude Dorpskern'

2. Zijtuin Lindenhof
Lindenplein 1

3. Muurtuin (W. Dieleman)
Sint Jeroenskerk

4. Tuin Familie Lindhout
Wilhelminastraat 30

5. Tuin Familie van Esch
Voorstraat 109

6. Tuin Familie van der Pluym
Voorstraat 123

7. Bloembollenbedrijf van Eeden
Voorstraat 114/116

8. Tuin Familie van Egmond
Oude Zeeweg 5

9. Tuin Familie van den Oever
Dompad

10. Tuin Familie Scholten
Nieuwe Zeeweg 1

GROENLUNCH IN RESTAURANT ROYAL

KUNSTEXPOSITIES

A. Presentatiekraam
Lindenplein

B. Zijtuin Lindenhof
Lindenplein 1
Leeuwenberg, Georgette van Beelen

C. Familie Tuyn
Voorstraat 48
Nel Ruigrok, J Bonnike, Jos de l'Orme

D. Sint Jeroenskerk
Jacco van Leeuwen, orgel

E. Pomp voor de Kerk
Loes Verbeen, maakt portretten

F. Drieluik Antiek
Voorstraat 57
Marijke Mulder, Andrea van Dongen

G. Familie Berntsen
Voorstraat 59
Ydeleine Berntsen, viool & Lex van Gunsteren, piano

H. Galerie "De Linde"
Voorstraat 107
Cursisten "Ars Aemula"
leden "Kunstkring 88"

I. Hotel Restaurant Royal
Voorstraat 76
Nienke Runia, schilderijen, zeefdrukken

J. Familie de Vreede
Voorstraat 143 A
Joop Rozendaal, schilderijen, zeefdrukken
Wijnproeven in de tuin

K. Atelier Ine Groot
Oude Zeeweg 40
Ine Groot, textielverven

L. Familie van den Oever
Dompad
Annie v.d. Oever, Peggy Noort
& Corrie Brouwer, keramiek

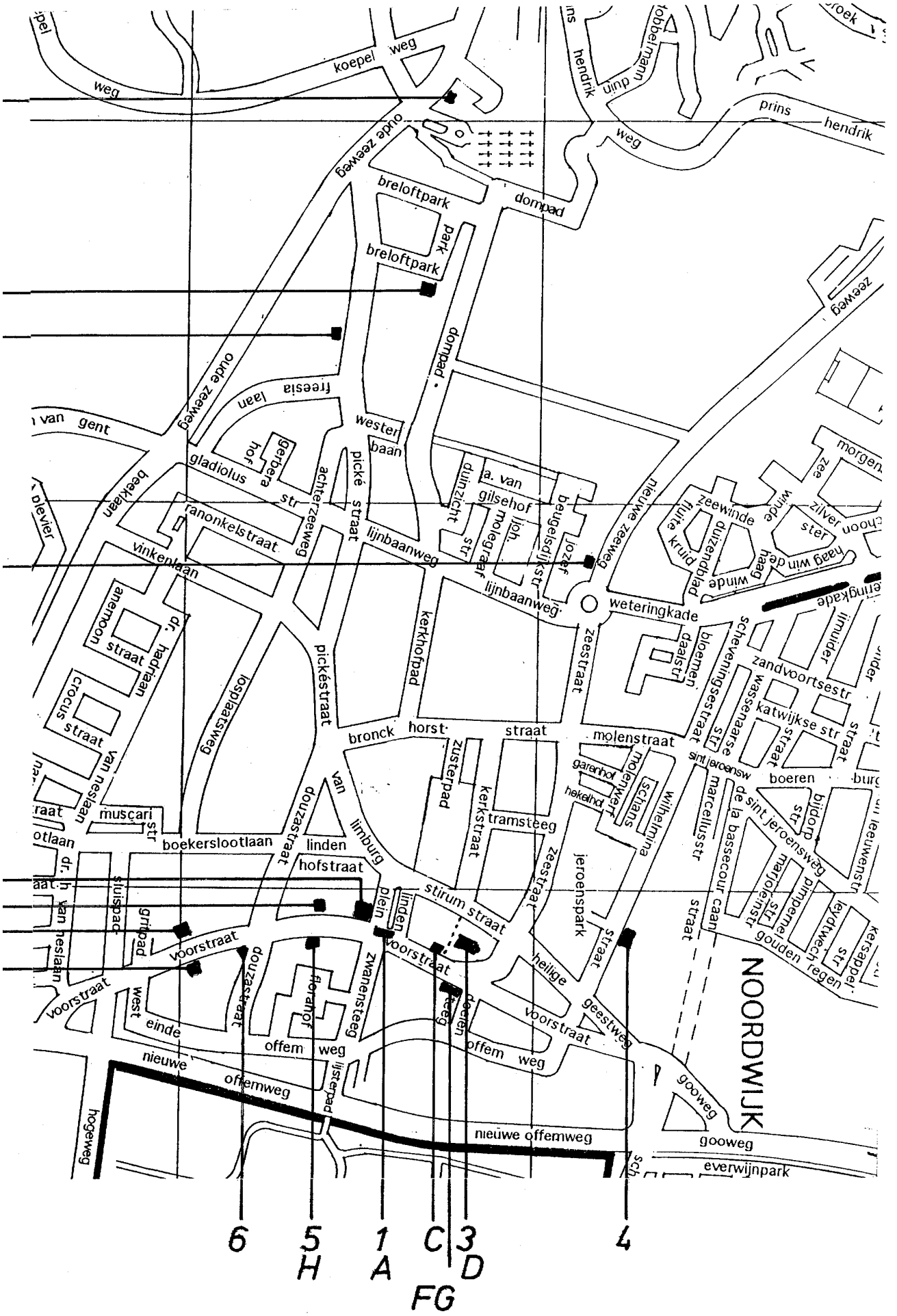
koepel weg
weg
oude zeeweg
hendrik
prins hendrik
weg
breloftpark
dompad
park
breloftpark
dompad
freesia laan
van gent
wester baan
gladiolus str
gerbera hof
achterzeeweg
pické straat
duinzicht str
a. van gilsehof
molenpaf
joh. jozef
bergelsdijkstr
nieuwe zeeweg
zeewinde
duizendblad
pluim fluite
zee wind
zilver ster
haag wind de
haag wind
zeeweg
morgen
beeklaan
plevier
ranonkelstraat
vinkenlaan
lijnbaanweg
lijnbaanweg
weteringkade
kerkhofpad
zeestraat
pickéstraat
hospitaalsweg
dr. anemoon
hadriaan straat
crocus straat
van neslaan
musçari str
boekerslootlaan
linden
hofstraat
douzastraat
van limburg
bronck horst straat
zusterpad
kerkstraat
tramsteeg
molenstraat
molenwerf
garenhof
hekelhof
schans
wilhelmina
marcellisstr
sint jeroensw
de la bassecour caan
de sint jeroensweg
boeren straat
katwijkse str straat
zandvoortsestr
wasseenaarse str
scheveningsestraat
blomen daalstr
timmer straat
bijdorp str
jeroenspark straat
heilige straat
geestweg
stirum straat
linden plein
voorstraat
voorstraat
voorstraat
voorstraat
zwanensteeg
floranhof
douzastraat
west einde
offem weg
offem weg
nieuwe offemweg
lijsterpad
nieuwe offemweg
hogeweg
gooweg
gooweg
everwijnpark
gouden regen
leydtweck str
pimpernel str
marjoleinstr
kersapper str
NOORDWIJK
6
5
H
1
A
C
3
D
FG
4

Exposities in en rondom de Voorstraat

Willeke Chandon-Jansen

Het is inmiddels traditie geworden om tijdens het tuinenweekend de kunst een plaats te geven. Tussen Noordwijk en zijn kunstenaars is altijd al een speciale band geweest. Juist daarom hebben wij dit jaar geprobeerd de expositieruimten in te richten met werk van Noordwijkse kunstenaars.
Dit is aardig gelukt. In de Grote Kerk kunt U het orgelspel van de Noordwijkse organist*Jacco van Leeuwen* beluisteren. Dit kan helaas alleen maar op zaterdag.
Beeldhouwerk in de vorm van dierfiguren is te zien van onze oud- burgemeester *Bonnike* (Daar zijn we zeker trots op).
Bloemsierkunst Leeuwenburg uit Noordwijk presenteert in de zijtuin van de Lindenhof haar versie van grasland in juni.
Er is een expositie ingericht met werken van beeldende kunstenaars vanuit de Duin en Bollenstreek " *Kunstkring 88* " en de Noordwijkse Ine Groot houdt dit weekend 'open atelier'.
Een kijkje kunt U nemen in het oudste nog bestaande bloembollenbedrijf in Noordwijk, waar tevens zeefdrukken van bolgewassen van de Noordwijker *Rozendaal* te zien zijn.
Vormen van keramiek zijn er dit weekend te bewonderen, gemaakt door de Noordwijkse dames: *Anny van den Oever, Peggy Noort en Corrie Brouwer.*

Wij wensen U veel kijkplezier bij het aanschouwen van dit vele fraais !

De Kunstroute

A - PRESENTATIETENT LINDENPLEIN

B - ZIJTUIN LINDENHOF (Grenzend aan het Lindenplein)
Bloemsierkunst Leeuwenberg , presenteert hier haar versie van het grasland in Juni en barok gedecoreerde tafels.

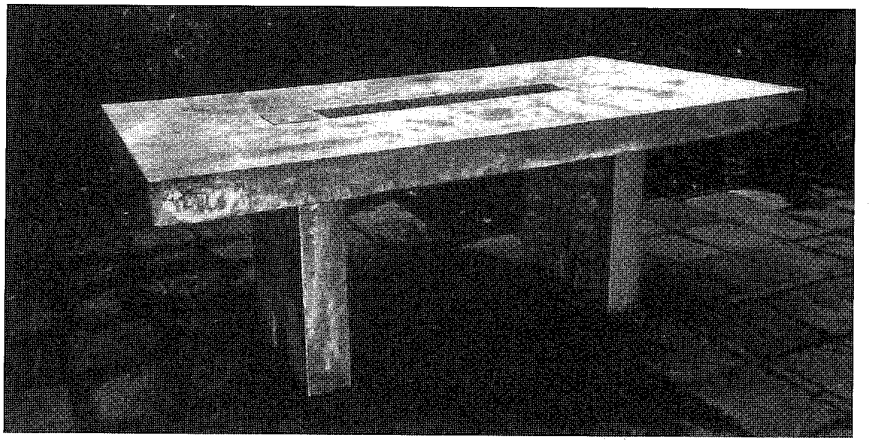

Tevens wordt hier tafel "Arthur" gelanceerd naar een ontwerp van *Georgette van Beelen* .

C - FAMILIE TUYN , VOORSTRAAT 48
Meerdere exposanten laten hier hun werken zien waaronderkleurrijk acrylwerk van *Nel Ruigrok,* beeldhouwwerk (veelal dierfiguren) van oud burgemeester *Bonnike,* verder zeer apart schilderwerk van de Haagse kunstenaar *Jos de l'Orme,* die op prachtige stukken meranti de houtstructuren gebruikt in zijn oeuvres.

D - GROTE OF ST. JEROENSKERK
De kerk is alleen op zaterdag open. Het kistorgel wordt bespeeld door de organist *Jacco van Leeuwen.* Het monumentale zeer oude Knipscheerorgel wordt thans gerestaureerd. Een kleine bijdrage voor dit omvangrijke en peperdure werk zal in grote dank worden aanvaard.

E - BIJ DE POMP VOOR DE KERK
Kunt U zich laten portretteren door de Amsterdamse kunstenares *Loes Verbeen.*

F - DRIELUIK ANTIEK , VOORSTRAAT 57
Verkoop van antieke gouden sieraden, zilveren voorwerpen w.o. broodmanden en tafelzilver, verder kristal en kleine meubelen.
Tijdens dit unieke tuinenweekend is er een speciale verkoop van oude glaskralen, waaronder antieke Afrikaanse betaalkralen van *Andrea van Dongen.* De Leidse illustratice *Marijke Mulder* toont hier ook haar tekeningen van oude familiewapens, die zij in opdracht vervaardigt!

G - FAMILIE BERNTSEN , VOORSTRAAT 59
Hier worden we opgevrolijkt met heerlijke zigeunermuziek, ten gehore gebracht door *Ydeleine Berntsen* , viool en *Lex van Gunsteren* op de piano.

H - GALERIE " DE LINDE", VOORSTRAAT 107
In deze Galerie is een expositie ingericht met werken van cursisten van *"Ars Aemula"* uit Leiden en tevens is er werk te zien van leden van *"Kunstkring 88"* - Duin en Bollenstreek.

I - HOTEL RESTAURANT ROYAL , VOORSTRAAT 76
Hier kunt U even pauzeren onder het genot van een kopje koffie en een overheerlijke "groenlunch". Exposante hier is *Nienke Runia.* Zij maakt kleurrijke bloemschilderijen en zeefdrukken op doek.
Het vermaarde jazzkwartet van *Bob Rigter* speelt hier bekende en minder bekende jazz ballades . Zijn nieuwste nummers van zijn cd *"live in sesjun"* zullen de echte jazz fans in beroering brengen.

J - FAMILIE DE VREEDE , VOORSTRAAT 143 A
De Noordwijkse kunstenaar *Joop Rozendaal* specialiseerde zich in schilderen en zeefdrukken. Gezien zijn huidige woonplaats Noordwijk is het bijna vanzelfsprekend dat zijn onderwerpen afbeeldingen zijn van allerlei bloembolgewassen. Hij exposeert tevens in de oude bollenschuren van de firma van Eeden aan de overkant op Voorstraat 114/116.
Tevens zal in deze leuke stadstuin een wijnproeverij gehouden worden door het restaurant *" 't Recept".*

K - ATELIER INE GROOT , OUDE ZEEWEG 40
Ine Groot is begonnen als lerares textiele werkvormen. Tegenwoordig schildert zij met textielverven op doek. Menselijke emoties spelen een grote rol in haar kunstuitingen.

L - TUIN FAMILIE V.D. OEVER , DOMPAD
In deze gezellige landschappelijke tuin vindt U vele vormen van keramiek van de Noordwijkse kunstenaressen *Anny van den Oever, Peggy Noort* en van *Corrie Brouwer.*

Muziek op de Tuinmarkt 1997

Op de tuinmarkt zelf zal vanaf onze nieuwe aanwinst de muziektent allerlei muziek worden gespeeld tijdens het gehele weekend.

Zaterdag 14 juni

Tussen 10.00 en 14.00 afwisselend:
Maria Knijn met nostalgisch orgeltje zwervend over de Markt en op de Muziektent.
Blue Monday met Folkmusic; onder andere Ierse.

Tussen 14.00 en 17.00 afwisselend:
Dwarsfluitensemble met *Elisabeth Douma,* afgewisseld met ander ensemble.

In Hotel Royal tussen 13.00 en 17.00:
Bob Rigter Quartet; Jazz.

In de Grote of St. Jeroenskerk tussen 10.00 en 17.00:
Jacco van Leeuwen met drie optredens van 1 uur op het kistorgel.

Naast het Drieluik op de Voorstraat:
Zigeunermuziek

Zondag 15 juni

Tussen 13.00 en 17.00 afwisselend:
Strijkkwartet Capricio (Haags Conservatorium)
The Clover Bluegrass Band; bluegrass country music

In Hotel Royal tussen 13.00 en 17.00:
Bob Rigter Quartet, Jazz

De " droomplant ": de "nieuwe" tuinplant ?

G.W. Aten

Sinds het einde van de zestiger jaren is men er zich steeds meer van bewust geraakt dat de echte Hollandse wilde flora aan het verdwijnen is. Natuurlijk heeft de toen zeer actieve "Club van Rome" er aan meegewerkt om onze bewustwording van het wegkwijnen van onze natuurlijke omgeving een impuls te geven.

Ook ik kan mij nog heel goed herinneren dat tijdens het wandelen met de honden door de Noordduinen bepaalde planten er niet meer stonden en ook beestjes zoals hagedissen en meikevers ineens zeer zeldzaam bleken te zijn geworden (zure regen, algemene vervuiling, het gat in de ozonlaag, chemicaliën).

Toen we vroeger nog allemaal ademloos de boeken van Jac. P.Thijsse lazen, met voorop de befaamde **Verkade-albums** hadden we absoluut niet veel aandacht voor deze dingen, omdat er buiten nog zoveel van was! Maar eind zestiger jaren waren de laatste restanten van deze specifieke planten en dieren in onze naaste omgeving bijna geheel verdwenen!

In die tijd kwam een stel extreme tuinarchitecten en plantenveredelaars zoals o.a. Louis de Roy snel naar boven drijven met een geheel nieuwe trend van tuinieren. Verwilderen met het aanwezige materiaal, laat je tuin maar overgroeien! Maar het in katzwijm vallen voor de *dovenetel* of een *brandnetel* gaat mij toch wat te ver en heeft meer met "minimal art" te maken dan met tuinieren!

In de jaren zeventig hebben de heemplanten een grote vlucht genomen. In het begin had iedereen wel moeite met deze vaak klein-bloemige vaste planten omdat ze in grote hoeveelheden geplant moeten worden om effect te maken en omdat vele tuinen hiervoor eigenlijk te klein zijn. Er ontstonden toen wel enkele fraaie heem /stadsparken zoals in Amstelveen en in Zwolle, maar de particulier haakte af.

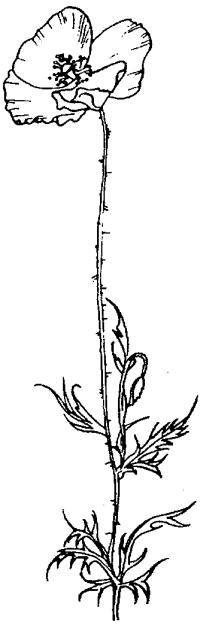

De gewone weiland-planten zoals *pinksterbloem, de scherpe boterbloem en veldzuring,* werden steeds zeldzamer en werden uiteindelijk als beschermd door het Ministerie van Landbouw uitgeroepen voordat alle exemplaren in de particuliere tuin waren verdwenen. Er is toen een enorme vraag naar : "terug naar de natuur planten " gekomen vanuit de particuliere tuinsector.
Dit was de aanleiding voor verschillende vaste-plantenkwekers om hun assortiment planten drastisch te gaan veranderen en men begon met het opkweken van de zogenaamde "**droomplanten**".

De zaden van deze planten werden besteld vanuit Korea, China, Japan , Kashmir en uit Amerika, met de bedoeling om ze te testen op hun bruikbaarheid hier in Holland. Ook Europa werd "afgestruind" naar rariteiten om het planten assortiment te verrijken.
Deze hele nieuwe ontwikkeling in de plantenvermeerdering heeft in de jaren tachtig geresulteerd in een vernieuwd assortiment van planten die m.i. al honderden jaren hiervoor bekend waren in Holland, maar wegens gebrek aan belangstelling waren afgevoerd. Na "**herontdekking** " behoren zij thans tot de toppers van het huidige assortiment tuinplanten. Ze zijn overal beschikbaar en bovenal stevig , goed winterhard en doen het op vrijwel iedere grondsoort.

Zo zie je maar, het kan raar lopen in deze wereld. Door het ingrijpen van de mensenhand kan eigenlijk toch wel veel bewaard blijven als het om planten gaat, maar die gezellig knorrende meikever kan ik nergens meer vinden! Vanuit dit nieuwe assortiment **droomplanten**, zoals vele kwekers ze nog steeds noemen, kan ik voor de **"Noordwijkers"** de volgende soorten van harte aanbevelen:

Achillea *(duizendblad)*
Alchemilla *(vrouwenmantel)*
Artemesia *(alsem)*
Anchusa *(ossetong)*
Aster *(alleen de lage soorten)*
Centaura *(korenbloem)*
Cirsium *(vederdistel)*
Crambe *(zeekool)*
Dianthus *(anjer)*
Eryngium *(kruisdistel)*
Euphorbia *(wolfsmelk)*
Geranium *(ooievaarsbek)*
Gypsophila *(gipskruid)*
Helenium *(zonnekruid)*
Heughera *(purperklokje)*
Kniphofia *(vuurpijl)*
Lavatera *(kaasjeskruid)*
Limonium *(zeelavendel)*
Linaria *(vlasleeuwebekje)*
Lychnis *(koekoeksbloem)*
Mertensia *(blue bell)*
Miscanthus *(sierriet)*
Origanum *(marjolein)*
Penstemon *(helmkruid)*
Salvia *(salie)*
Saponaria *(zeepkruid)*
Scabiosa *(schurftkruid)*
Sedum *(vetkruid)*
Sesleria *(blauwgras)*
Stachys *(andoorn)*
Veronica *(ereprijs)*

Zelfs in tuinen die voortdurend bloot staan aan de gure zeewind is met bovenstaand assortiment succes verzekerd! Ze zijn absoluut winterhard en overal verkrijgbaar!

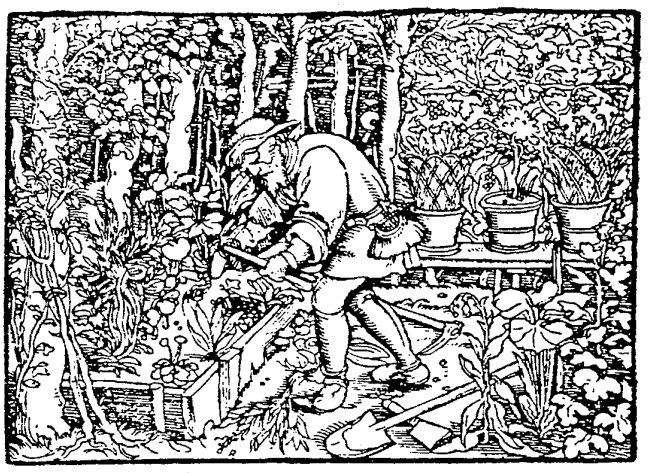

Het aanleggen van een nieuwe tuin

Voordat wij beginnen met een plannetje te maken van onze tuin moeten wij eerst de plattegrond hebben van ons huis met erf en situering.
Of u nu een nieuw huis laat bouwen of in een bestaande situatie terecht komt maakt in zoverre geen verschil, omdat ik er van uit ga dat u een nieuwe tuin wilt gaan aanleggen.

"Een oudere tuingek "

Om te beginnen moet u eerst bij uzelf en uw partner te rade gaan:
1. Wordt het een relax-tuin ?
2. Wordt het een hobby-tuin ?
3. Wordt het een gezins-tuin ?

Enkele korte indrukken over de hierboven geschetste tuinvormen.

1. De *relax-tuin*, is m.i. een tuin met weinig onderhoud, veel zit- en ligruimten, zon- en schaduw vakken, liefst wat water en veel verharding
en direct betrokken bij het huis als een soort verlengde tuinkamer met veel planten en heesters in potten binnen een omheining die voldoende privacy biedt.

2. De *hobby-tuin* bestaat m.i. uit vele onderdelen, een gedeelte verhard, grote borders met veel vaste planten, een stuk gazon, een gedeelte moestuin, water met waterplanten en vissen een sterk wisselende natuurlijke omheining en wat fruitbomen.

3. De *gezinstuin* is een absolute "groei-tuin ". Wanneer de kinderen klein zijn zullen zandbak, het trapveldje en de speeltoestellen de boventoon voeren. Naarmate de kinderen echter opgroeien zal de grasvlakte nog wel centraal liggen maar zullen de randen veranderen in bloemperken en borders. Zijn de kinderen het huis uit dan begint u van voren af aan met de aanleg van de tuin naar uw smaak (Waarschijnlijk de relax-tuin!).

Ik weet heel zeker dat de echte tuinarchitecten onder u het hier helemaal niet mee eens zijn...en dat is maar goed ook!
Maar toch , nu ik wat ouder ben zie ik steeds meer dit stramien terugkeren.
Je bent 50, dan kan en wil je nog o zoveel, maar als je boven de 60 komt dan moet het gras er uit en wil je alleen nog genieten in harmonie met rust en kleur, zonder er al te veel voor te moeten doen.

Goed, de keuze is gemaakt en wat dan? Men neme de plattegrond van het huis en maakt daar een paar kopietjes van. Bepaal de zon-inval van uw tuin (o zo belangrijk!) via de aangegeven Noordpijl die op elke tekening behoort te staan.
U kunt nu meteen de ideale ontbijtplek, de siësta plek en de borrel/eethoek vast gaan leggen (Denk om de looplijnen van en naar de keuken!).
Het benodigde schuurtje voor de tuingereedschappen, de fietsen en andere noodzakelijke weg te bergen zaken zet u daar neer waar de meeste schaduw valt en liefst achterin. Vandaar uit komt het eerste en misschien wel enige loop-pad door de tuin naar het huis. Hetzij recht of met een zwierige vorm.
Dit zijn volgens mij de allereerste basisgegevens die vast moeten komen te liggen.
Als tweede belangrijke punt komt de omheining van de tuin die maatgevend is voor de verdere indeling. Wordt het een tuinmuur, een houten schutting of een haag? Deze keus wordt gemaakt al naar gelang de ligging en de omgeving van het huis. Een heel belangrijk element is ook de hoeveelheid privacy die u persoonlijk wenst in uw woonomgeving.

Wanneer u uw keuze heeft gemaakt, moet u eerst eens proberen uw nieuw te maken tuin in perspectief te tekenen. Pas dan kunt u gaan bepalen hoe de tuin er in werkelijkheid later uit zal gaan zien.

Als u samen eenmaal zover gevorderd bent en u heeft de vaste elementen op hun plaats gezet ga dan toch nog eens met een echte tuinarchitect praten!
U hebt dan namelijk uw keuze reeds gemaakt en kunt dan ook veel gemakkelijker uitleggen hoe u uw tuin wilt hebben en aan welke eisen de tuin in uw ogen moet voldoen. Hij kan dan met een paar kleine aanpassingen hier en daar uw droomtuin met het juiste assortiment gaan invullen en aanleggen.

Het is namelijk o zo gemakkelijk om dit soort zaken vanaf het begin uit handen te geven aan een expert, maar vergeet niet dat u erin en ermee moet leven. Ook al denkt u er absoluut geen verstand van te hebben, neem toch de moeite om bovenstaande eens voor uzelf op een rij te zetten.

Ik ben ervan overtuigd dat u later in uw tuin zittend er veel meer plezier van zult beleven, al was het alleen maar om de gedachte dat het allemaal uit uw eigen "kokertje" is ontstaan en gegroeid.

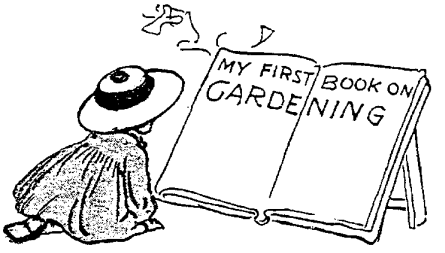

ABN-AMRO
Bank

Lindenplein 6

Om rekening mee te houden

Den Haan
Makelaardij

Den Haan

Hoofdstraat 48

Makelaars óók in de oude dorpskern

Van der Wiel
Bouw
Aannemingsbedrijf

Lageweg 5

Restauratie van o.m.
De Lindenhof
en
ABN-AMRO

In het middelpunt van de oude dorpskern

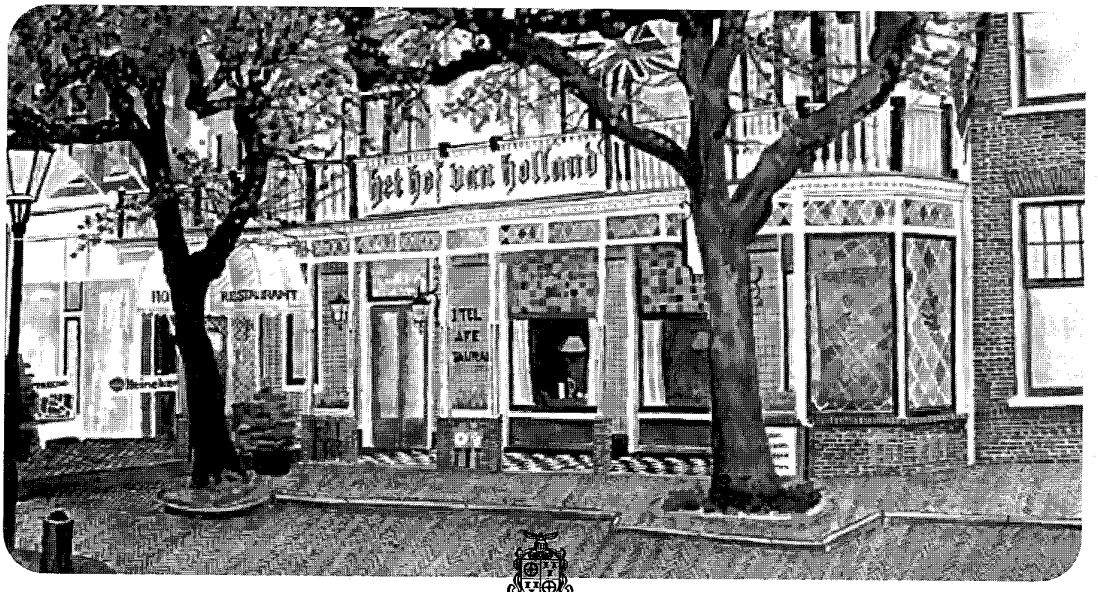

ROMANTIK HOTEL & RESTAURANT
het hof van holland

Voorstraat 79 - 2201 HP Noordwijk - Holland - Telefoon 071-361 22 55 - Telefax 071-362 06 01

Hotel-Restaurant

"DE POORT VAN KLEEF"

De nieuwbouw van onze tuinzaal is klaar!

Mede hierdoor beschikken wij nu over 3 zalen,
om uw bruiloft of ander feest optimaal te kunnen verzorgen.
Heeft u interesse om onze nieuwe aanwinst te zien...,
bel gerust voor een afspraak of kom gewoon langs.
In de charmante omgeving van Noordwijk-Binnen
kunnen wij recepties verzorgen tot ca. 350 personen.

Douzastraat 5 *Noordwijk-Binnen* *Tel. (071)3612716*

Hotel-Restaurant "Royal"

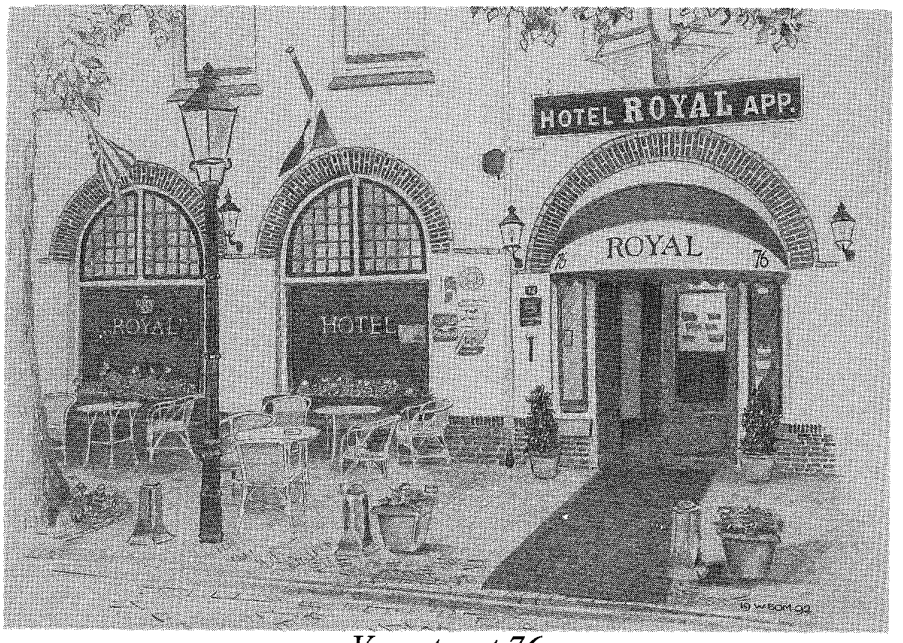

Voorstraat 76

Voor al Uw partijen in de oude dorpskern